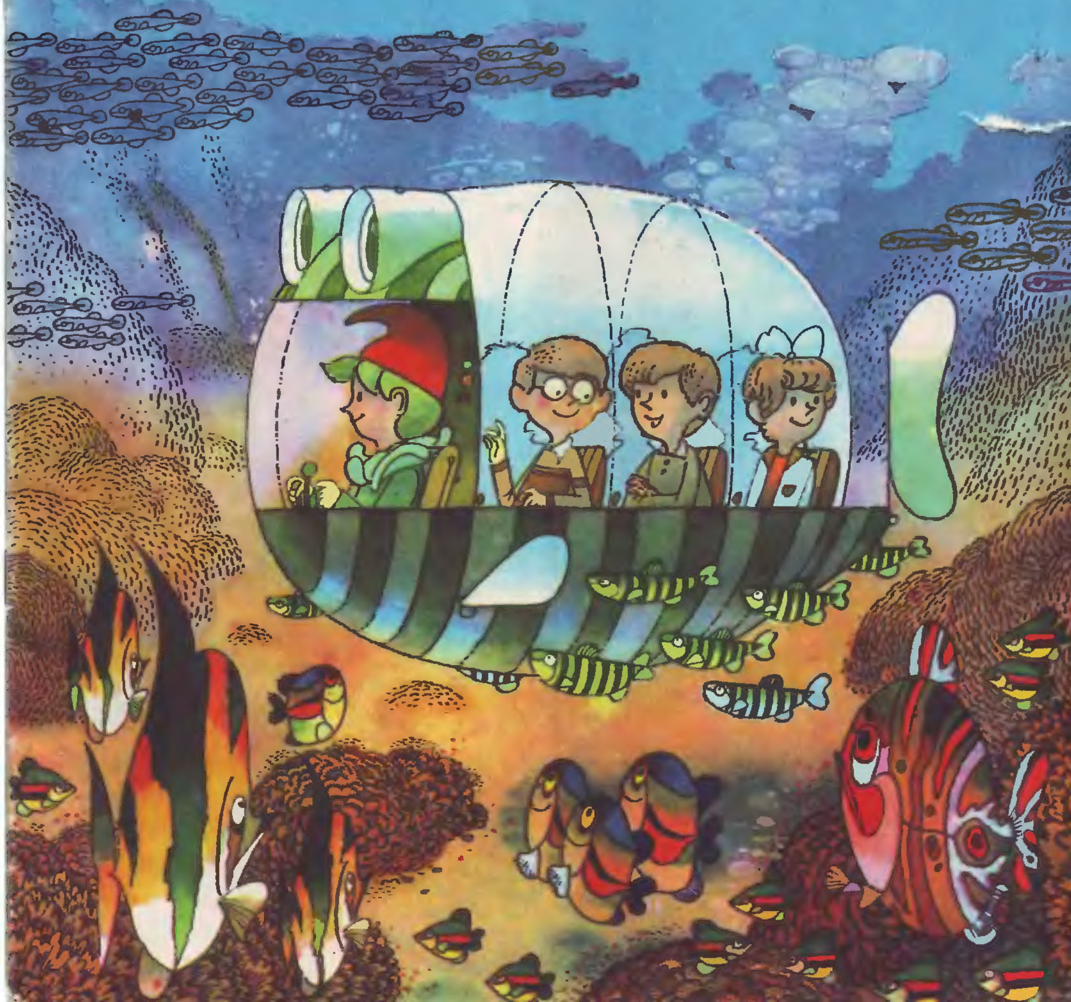
Барвінок

7
1986

ISSN 0132-5930

Олександр ПАРХОМЕНКО

ПОМІЧНИК

ВИЙДИ З ДОМУ В РАННЮ
РАНЬ,
КРАЙ СВІЙ ЗОРЯНИЙ
ОГЛЯНЬ,—
ДЕНЬ ЗА ДНЕМ,
ЗА РОКОМ РІК
ТВОРИТЬ КАЗКУ
ЧАРІВНИК:

ЗВОДИТЬ РАЙДУЖНІ
МІСТА,
ВАРИТЬ СТАЛЬ,
РОСТИТЬ ЖИТА,
В НАДРАХ ВУГІЛЬ
ДОБУВАЄ,
НАШІ ЖИТЛА
ЗІГРІВАЄ,
У ТАЙГОВУ ДАЛЬ
ОДВІЧНУ
ТЯГНЕ НИТКУ
ЗАЛІЗНИЧНУ,
ЛОВИТЬ РИБУ В ОКЕАНІ,
ТЧЕ ТКАНИНИ БЕЗДОГАННІ,—
СКРІЗЬ,
ДЕ ЧУТЬ РОБОЧИЙ ГУК,
ДОКЛАДАЄ ДУЖИХ РУК.

ХТО ВІН, ДОБРИЙ ЧАРІВНИК,
ТКАЧ, СІЯЧ І БУДІВНИК?

КОМСОМОЛ ЙОМУ ІМЕННЯ,
НАШІЙ ПАРТІЇ — НАТХНЕННИЙ,
ЩОНАЙПЕРШИЙ ПОМІЧНИК.

Михайло ПУГА

БАТЬКІВЩИНА

ДЗВІНКІ СТРУМКИ,
МОРЯ, БОРИ,
ОБАБІЧ ШЛЯХУ —
ЯВОРИ,
І ПЕРЕПІЛКИ
Й СОЛОВ'Ї,
ТАКІ ЗНАЙОМІ І СВОЇ,
І СОНЦЕ
В НЕБІ ГОЛУБІМ,
І ТЕ СЕЛО,
ТОЙ ОТЧИЙ ДІМ,
ЗЕМЛЯ, ДЕ ДІД
І ПРАДІД ЖИВ
В ТРУДАХ
ВІД ОРАНКИ ДО ЖНИВ,—
УСЕ ТВОЄ,
ЦЕЙ РІДНИЙ КРАЙ,
ЛЮБИ Ж ЙОГО,
ОБЕРІГАЙ!

БАРВІНОК

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ
ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ
РАДИ
ВСЕСОЮЗНОЇ
ПІОНЕРСЬКОЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ
ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА
ДЛЯ ШКОЛЯРІВ
МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Журнал нагороджений
Почесною Грамотою
Президії
Верховної Ради
Української РСР

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються.
Здано до набору 25.04.86. Підписано до друку 02.06.86. Формат видання $60 \times 90^1/_8$. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарб.-відб. 12,0. Обліково-видавн. арк. 3,53. Тираж 330000. Зам. 6-121.

Адреса редакції: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 441-04-98, 441-02-43.

Київ, ордена «Знак Пошани» видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь».

Поліграфкомбінат ордена «Знак Пошани» видавництва ЦК ЛКСМУ «Молодь».
252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44.

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).
Журнал издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году. Выходит ежемесячно.

Адрес редакции: 252119, Киев-119, ул. Пархоменко. 38—44. Тел. 441-04-98, 441-02-43.

Киев, ордена «Знак Почёта» издательство ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Полиграфкомбинат ордена «Знак Почёта» издательства ЦК ЛКСМУ «Молодь».
252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44.

Текст набрано з застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».

ТВІЙ УРОЖАЙ

Про своє село і рідний край він говорив неодноразу і в книзі написав: «Хай не ображаються жителі інших місць, але де б я не бував,— кращого куточка землі, ніж моє Комишувате, моя степова Кіровоградщина, ніде не зустрічав». А ще знатний механізатор, депутат Верховної Ради СРСР, завжди наголошував, що глибоке знання справи і сумлінна праця обов'язково уславлять людину. В цьому, зокрема, впевнились близько двадцяти Героїв Соціалістичної Праці, які з гордістю називають себе учнями автора «Думи про хліб». Самого ж Олександра Васильовича Батьківщина удостоїла цього почесного звання двічі. Шанують його і школярі рідного села, назвавши свій табір праці й відпочинку «Юний гіталовець».

Сьогодні, любі друзі, до нашого клубу завітав

О. В. ГІТАЛОВ,

двічі Герой Соціалістичної Праці бригадир тракторної бригади, делегат XXVII з'їзду КПРС:

— Впевнений, найщасливіша пора кожного хлібороба — жнива. Ось давайте, дорогі діти, хоча б подумки вийдемо в поле літнього ранку. Побачимо, як сяють роси від сонячних променів. А під легеньким вітерцем ледь чується шелест дозрілого хлібного колоса. Може, то голос його одвічної дяки людині за її працю? Але хлібороб не думає про це. Він ще весь у тривозі за врожай. Особливо коли зима була безсніжна, а весна — без гарних дощів.

Справжній майстер-хлібороб ніколи не виправдовує своїх невдач примхами погоди. Він постійно вчиться і діє. А значить — набирається знань і досвіду. Знає, коли посіяти. Вміло використовує техніку і добрива, щоб перемогти стихію. Зібрати високий урожай, не втративши жодної зернини.

Більшості з вас, діти, не доводилося бачити, як перевіряють комбайн перед жнивуванням. Ним в'їжджають на великий брезентовий килим. У заповнений зеленою масою бункер всипають кілька жмень пшона. Комбайнер вмикає агрегат, а помічник уважно стежить, чи не з'являються пшонини у якихось шпаринах, вузлах машини.

Отож, не тільки у дітей, а й у дорослих є своя операція «Зернятко». Скажу вам по секрету: водії автомашин дуже соромляться, коли їх зупиняє патруль піонерів і жовтенят, помітивши, що губиться в дорозі зерно. Адже весь урожай треба здати в засіки Батьківщини. Щоб хліба у нас було вдосталь.

Ви не знаєте давніх голодних років. Життя у нас нині заможне. Є в магазинах і паляниці, і торти, і тістечка, і крупи. Все це хліб. Дбаючи про наш добробут, держава продає хліб дешево. Але це аж ніяк не значить, що він дешево дістається країні. Задля нього трудяться вчені, видобувають руду і вугілля гірники і шахтарі, щоб металурги зварили метал. А з нього машинобудівники виготовлять комбайни, автомашини, трактори та іншу техніку, яку прийме хлібороб. Багатьох людей об'єднує турбота про хліб. Ось чому дуже важливо вже в дитинстві привчити себе шанобливо ставитися до хліба.

Нинішнього року мені пощастило брати участь у роботі XXVII з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу. Там були затверджені конкретні завдання і плани партії і народу на далеку перспективу. Зокрема, Основні напрями економічного і соціального розвитку нашої країни розраховані не лише на дванадцяту п'ятирічку, а й до кінця століття. До того часу ви станете дорослими. Закінчите школу, училище, технікум або вищий навчальний заклад. Ви прийдете в трудові колективи, станете особисто відповідальними за виконання конкретних завдань. Праця одразу перевірить знання і вміння кожного. Це стосується будь-якої галузі народного господарства. А з'їзд партії передбачив прискорений розвиток кожної з них. Праця стане інтенсивнішою. Приміром, уже не збільшуватимуться посівні площі, а зерна країні потрібно буде все більше. Значить, щороку треба підвищувати врожайність. А без глибоких знань і вміння цього не досягнеш. Тому й нагадують вам дорослі про необхідність краще вчитися, займатися корисними справами. При бажанні їх можна знайти немало. І вдома, і в школі, і в гуртках будинків піонерів та школярів. Працелюбство не приходить само. Його треба виховувати в собі. І завжди пам'ятати, що набуті знання і вміння неодмінно згодяться в житті. Як кажуть, дадуть добрий урожай у майбутньому.

ПУХНАСТЕ ДИВО

Багатолюдно на виставці кроликів у Гощі. Дорослі і школярі прийшли подивитися на звірят у пухнастих шубках. Білих, чорних, попелястих...

— А що це за здоровань такий?— цікавиться хтось із відвідувачів біля однієї клітки.

— Ця порода називається «сірий велетень»,— пояснює юннатка-ланкова Липківської школи Оля Железнюк.— Важить сім кілограмів. Але велетнів у нас небагато. Зате таких, як кроличка Пушинка,— п'ятсот штук. Ростуть наші кролики гарно. Бо доглядаємо їх старанно. Влітку старші школярі заготовляють сіно, вирощують кормові буряки. Жовтенята — моркву, капусту. На всю зиму вистачає кроликам соковитих коренеплодів, запашного сіна й конюшини. А коли журавлі з вирію приносять весну і земля вкривається зеленим килимом, діти рвуть на лузі траву.

Жовтенята почали розводити кроликів удома. Розпитували батьків, зверталися за порадою до біолога Марії Остапівни. Приміром, Сашко Кирилюк торік виростив п'ятнадцять звірят. Леся Локшук та Ігор Харчук — по десять. Не набагато відстають від них Толя Мироненко, Коля Нечипорик, Сашко Федорович та інші третьокласники.

Нинішнього року жовтенята вирішили створити в школі свою кролеферму.

Борис КРАВЧЕНКО
Ровенська область

Віталій ЛЕУС

Дім... у сандалику

Миколка аж вдома помітив, що одні сандалики забув у таборі.

— Не сумуй, сину,— втішила мама.— Це ж добра прикмета. Значить, наступного року ти неодмінно побуваєш саме в тому таборі.

Миколка зрадів, бо дуже полюбив табір «Дружба». І от цього літа він знов туди поїхав. Тільки не в останню зміну, як торік, а в першу. У таборі Миколку направили до того ж корпусу, в якому він жив торік.

— Іди вибирай ліжко, яке тобі найбільше до вподоби,— сказали йому.

При вході до будиночка ліворуч, під лавою, у Миколчиних сандаликах, які він забув минулого літа, сиділа мухоловка. Побачивши хлопця, вона злякано спурхнула в кущі. На дні гніздечка-сандалика лежали сірі яєчка. Миколка покликав своїх ровесників і вожату. Діти хотіли було торкнутися до яєчок. Та вожата зупинила їх:

— Не можна, бо пташка покине гніздо.

А незабаром із яєчок вилупилися сірі пухнастенькі пташенята. Діти залюбки дивилися, як мама-мухоловка їх годує. Правда ж, цікаво? А Миколка пишався, що саме в його сандалику пташкам так сподобалося. «Як добре, що я їх тут забувся,— думав хлопчик.— Виходить, я подарував пташкам цілий дім...»

Малюнок Т. ЮРЧЕНКО
Фото М. САВЕНКА

Юхим
ЧЕПОВЕЦЬКИЙ

ДРУЖНА СІМЕЙКА

Дружно тягнуть по алеї
Цирковий фургончик
Поні-тато,
Поні-мама
І синок їх — Пончик.

ДИВАК ДОЩ

Відомо, що дощ —
То краплини води,
Одначе до жарту
Охочий завжди:
Брудну́ль-поросят
Може вимить до п'ят,
А чистих хлоп'ят
Обернуть в поросят.

У РІЦІ

В синім глибі у Дніпрі
Стрілись риби на зорі:
— Здрастуй!
— Здрастуй!
— Де була?
— З риболовлі припливла.
— Хтось попався на гачок?
— Хлопець Петрик, рибачок!
— Так показуй свій улов!
— Е, зірвався і пішов.

КРОТИ

Справді, кроти дивовижні звірки:
Метро прокладають вони залюбки.
Кожен прокопує он скільки нір —
Сам собі поїзд і сам пасажир.

Переклав з російської
О. ПАРХОМЕНКО

Володимир ГАПТАР

ДЗВІНКА СПІВАНКА

Біля золотої пшеничини
Жив собі малесенький цвіркун.
Ластівки його співать навчили
Ластів'ячу пісеньку дзвінку.

І всю ніч до сонячного ранку,
Доки спали в гніздах ластівки,
Невгамовну радісну співанку
З цвіркуном співали колоски.

НАМАЛЮЮ ЛІТО

У гаю дозріла горобина —
До жарини тулиться жарина,
До листочка тулиться листочок —
Відлітать до вирію не хоче.

Хочу горобину я зігріти —
Намалюю їй зелене літо,
Молоду веселочку над гаєм,
Ще й веселу пісню заспіваю.

АЙСТРА

Ну ось, і літо золоте
Сховалось за дощами,
Лиш айстра у саду цвіте
Ясним огнем прощальним.

Коли ж морози загудуть,
Завіють снігові́ї,
То світлу айстру у саду
Зірвати не посміють!

ПЕРШІ ЗОРІ

Вода така прозора,
Така ясна вода.
У небі перші зорі
Карасик споглядá:

— Ви, зірочки маленькі
У небі-глибині,
Не дозволяє ненька
Летіть до вас мені.

Малюнки М. ЄМЕЛЬЯНОВА

Петро КОРОЛЬ

ПОЛЬОВИЙ БУБЛИК

— Завтра підемо в поле,— звечора пообіцяв дідусь.— Отож лягайте спати, щоб раненько встати.

Ми з Катрусею ще не були в полі, воно десь далеко-далеко, за сосновим лісом. У тім полі ростуть бублики. Ми знаємо, що коли дідусь мандрує полем, Польовик пригощає його бубликами.

Цілу ніч мені снився Польовик — у жовтому крислатому капелюсі, з величезною в'язкою бубликів за плечима. Снився Лісовик з довгою зеленою бородою. Стоїть на трухлявому пеньку і все когось гукає. Біля нього — сірий зайчик з калачем у лапах. Тільки я до них підійти хотів, як тут: «Ку-ку-рі-ку!»

«Молодець, півник, не дав проспати!» — подумав я і збудив Катрусю...

І ось ми вже за селом. Дідусь іде поважно, ніби стежка сама лягає йому під ноги. А я все придивляюся до лісу, що ближчає і ближчає, хочу побачити на трухлявому пеньку Лісовика із зеленою бородою.

Високі сосни шумлять над нами, а ми йдемо та йдемо. Ніде ні пенька. А мені так же кортить погладити Лісовика по бороді. Ну так, як ото діда. І раптом на узліссі над самісінькою стежкою виріс великий-превеликий пень. Але... але там нікого не було.

— Дідусю,— не витримав я,— це на цьому пеньку Лісовик стоїть?

— На цьому,— мовив дідусь.— Тільки вночі.

— А де ж він удень?

— По хащах ходить. Птахів та звірів охороняє... А ще, діти, признаюсь вам, що і у Лісовика, і у Польовика сьогодні вихідний. Учора вони мене просили, щоб я з вами і лісом, і полем походив замість них.

«От жаль»,— подумав я і подивився на Катрусю.

Але вона була рада-радісінька, бо ж першою побачила поле. Воно шелестіло перед нами, як безкрає хвилясте море. Я випередив Катрусю і побіг глянути, як у полі ростуть бублики. Та враз зупинився. Як же це я забувся, що Польовик сьогодні вихідний!

Дідусь теж зупинився.

— Оце, діти, і є калачі та бублики. А поле зветься пшеничним.— Дідусь торкав пальцями то один колосочок, то другий. Нам здалося, що руки в нього мовби позолотіли. Як і поле.

Нараз у небі загуркотів літак. Він летів не високо й не низько. Спершу приліг на праве крило, потім — на ліве. Може, до нас вітається? Авжеж, до нас. Ми з Катрусею впізнали його, а Катруся навіть погукала:

— Татку! Татку!

Та літак уже зник за лісом.

А я тихесенько позаздрив: це ж звідти, з літака, татко бачить, як десь полем біжить Польовик у жовтому крислатому капелюсі, з величезною в'язкою бубликів за плечима. Ні, мабуть-таки, не біжить, а просто сидить собі у пшениці, жде, щоб швидше проминув його вихідний день.

Малюнок А. ФРОЛОВА

Петро ГОНЧАРУК,
Володимир ТУРСЬКИЙ

КРАНИ

Ішов теплий літній дощ. Рясні краплини стукотіли по асфальтових доріжках, мили шиферні дахи, вікна.

Була ніч. Спочивав завод, натомлений цілоденною працею. У світлі ліхтарів стояли спорожнілі цехи. А на подвір'ї бешкетував вітер, намагався зрушити з місця два великих баштових крани. Та вони міцно трималися за рейки і все поскрипували, наче вели між собою розмову.

— Так, я заздрю тобі, друже,— немов скаржився один із кранів, укритий масним брудом та іржею.— Як по-господарськи порається твій кранівник! Перед кожною зміною чи не до останнього гвинтика все перевірить. У тебе й кабіна чиста, і шестірні змащені, і рухаєшся тихо. А я так скрегочу, аж соромно. Наперед намагаюся вгадувати кожен порух, кожне бажання свого господаря. Але він, либонь, не любить мене, тому й не доглядає. Видно, заїсть мене іржа.— І кран спересердя скрипнув знов і зітхнув.

Слухав другий кран ту мову, тросами погойдував, ніби хотів обійняти і втішити побратима:

— Ой, не за свою справу взявся чоловік, не за свою...

А теплий літній дощ барабанив і барабанив по асфальтових доріжках, по дахах корпусів. Мокли сталеві плечі підйомних машин. Здавалось, то не дощові краплі потрапляють у кабіни, а плачуть самі крани. Один — через свого недбайливого господаря, другий — із співчуття до свого друга.

...На ранок розпогодилось. Засяяло сонце. Раптом занедбаний кран побачив, як до нього нагору піднімається незнайомець. Кожен рух його був упевнений. Зрадів кран, що незнайомець старанно змастив йому робочі механізми, попідтягував гайки, заходився стирати бруд, зчищати іржу. Справжній тобі господар!

Весело запрацював обновлений кран. Мов той казковий велет, раз по раз піднімав і переносив багатотонні вантажі. Котився рейками, подзвонював. Ніби кранові-сусіду хвалився: «Ой, який я вдячний новому кранівнику за турботу і любов!»

Малюнок М. ЄМЕЛЬЯНОВА

Анатолій БОРТНЯК

ДЕ ТИ ЖИВЕШ?

— Дівчинко мила, де ти живеш?
— В хаті живу я, дідусю, а де ж?

— Де, розкажи мені, хата твоя?
— Там, де дорога вертка, як змія.

— Де та дорога? Багато ж доріг...
— Там, де струмок біля неї пробіг.

— Де ж той струмочок, зізнайся мені.
— Там, у долині, де верби рясні.

— Де вони, верби, мені поясни?
— Де трохи вище ростуть ясени.

— Де ясени, я не знаю, овва!
— Там же, дідусю, де й хвіртка нова.

— Де ж ту побачити хвіртку нову?
— Таж біля хати, в якій я живу!

ЗЛАМАНА ГІЛКА

Зламав Івасик гілку ясеневу
І кинув геть, коли награвся нею.
Веселий він побіг собі додому.
Вона ж лежить на глинищі рудому.

В самотині зітхає гілка тяжко:
Уже на ній не сяде більше пташка.
Вже вітерець її не захитає,
«Хитати ще?»— її не запитає.

В її прожилках не бродити соку,
Не гріти мрію, ніжну і високу!
Івась у ліжку спить спокійно, тихо.
Невже не знає він, що скоїв лихо?

Гонорар за цю публікацію автор перерахував у Радянський Фонд миру.

БЛИСКАВКА Й ГРІМ

— Скажи, татуню, блискавка для чого
Спалахує від неба до землі?
— То, люба доню, дощ собі дорогу,
Йдучи до нас, присвічує в імлі.

— Ну, а чому, скажи, на небокраї
Громи гримлять завзято раз у раз?
— То щедрий дощ усіх попереджає
Про те, що він з добром іде до нас.

УРОК З КАВУНОМ

Кавуна принісши, тато
Василька мерщій позвав
І давай розповідати,—
Аби той побільше знав!
«Світ увесь у вічнім леті,—
Батько стиха промовля.—
Летимо ми на планеті,
А планету звуть — Земля».

За сухе бадилля взявши,
Покрутив він кавуна:
«Так навколо себе завжди
Кружеляє і вона».

Перевівши подих, знову
Тато розповідь повів:
«І така ж планета зовні,
Ледь приплюснута з боків.
Смуги, мов меридіани,
Помережили боки.
Темні плями — океани,
Світлі — то материки.
Ну, а чорні цятки, синку,
То, вважай, немов міста...»

Василько давно вже слинку
Так спокусливо ковта!
Не вщухає татів голос.
Каже батько залюбки:
«Глянь, отут Північний полюс,
А Південний — навпаки...»

Загорілись хитро очі
У малого Василя:
«А яка, я знати хочу,
Усередині Земля?»

Малюнок Е. ОРРО

Василь ЧУХЛІБ

Казка

Був літній сонячний день. Звідусіль — із вулиці, від річки, з левади — долинали веселі дитячі голоси. А на ганку, похнюпившись, сидів хлопчик Андрійко. Хтозна, скільки б він так сидів, обхопивши коліна руками й похиливши голову, але тут почулося:

— Ти чому такий невеселий?

Андрійко підвів голову, роззирнувся довкола: на подвір'ї нікого не було. Це, мабуть, йому причулося. Хлопець прихилився до стіни й заплющив очі. Та знов почув дзвінкий голосок:

— Ну, чого мовчиш?

І тепер Андрійко побачив: на моріжку перед ним вистрибує новенький блискучий обруч. Учора ввечері його приніс з кузні тато, ще й дротика-трималочку дав.

— Це я тебе запитую,— мовив обруч.— Чого засумував?

— Бо хлопці не приймають мене до свого гурту. Кажуть, що я несміливий. Що їм таких не треба,— зізнався Андрійко.

— Так-так,— хилитався обруч.— Є чого журитися. Але біді твоїй можна запомогти. Гайда за мною!

І обруч покотився через подвір'я у відчинену хвіртку. А далі — по рівненькій стежині, по споришу, вибирався на пагорбки, перестрибував долинки. Котився і видзеленькував:

Не всі сміливцями народжуються,
Сміливцями — стають!—

Андрійко ледь устигав за обручем. Куди ж він його веде?

А обруч уже котився з крутого пагорба і з розгону шубовснув у озерце. На зеленій воді розійшлися хвильки.

Андрійко ступив у воду — та враз і вискочив. Мабуть же, там глибоко? А он щось булькнуло й попливло, розганяючи ряску. Наче жаба. А якщо тут крокодили водяться? Отакі, як він по телевізору бачив...

Не всі сміливцями народжуються,
Сміливцями — стають!

почулося тихе.

Андрійко зайшов у озерце, намацав ногою обруч і виніс його на берег.

— Ох,— зітхнув обруч.— А я думав, що вже там і поіржавію... Ну, хлопче, на сьогодні досить, мені треба обсохнути...

Наступного дня знову котився, видзеленькував обруч. Котився попід парканами, попід кущами бузку й калини, по стежині через буйні городи, через квітучу леваду. Андрійко біг за ним, і було йому легко й радісно.

І раптом... Добре, що Андрійко встиг зупинитися. Перед ним шелестіли жалючим листям густезні джунглі кропиви.

— Це тобі не якесь там озерце!— розгубився Андрійко.— Кропива така лиха, що всі її бояться.

І хлопець засумував.

Не всі сміливцями народжуються,
Сміливцями — стають!—

почулося із кропиви. Андрійко, недовго думаючи, шаснув у кропиву...

І був ще один літній сонячний день. Обруч котився по широкій долині. Гуси витягували шиї, кахкали качки, навкруг вилися бабки, а одна сіла на обруч,— мабуть, хотіла покататися.

Андрійко задивився на бабку, а обруч і зник. Де? Мабуть, у траві сховався. Коли це почулося грізне:

— Ме-е!

Ой леле! Що це? Андрійків обруч хилитався на гострих рогах цапа Бороданя. А цапа Бороданя боялися всі.

Аж ось задзеленчав обруч:

Не всі сміливцями народжуються,
Сміливцями — стають!

І Андрійко кинувся вперед, на цапа...

Згодом хлопець сидів на пагорбку, біля нього лежав обруч, а цап Бородань пощипував травичку, і на розі в нього гойдалася голуба бабка.

«Як у казці»,— подумав Андрійко.

А прийшовши додому, він повісив обруч на найвиднішому місці — вгорі біля сінешніх дверей.

Малюнки В. ШИРЯЄВА

НА ПЛАНЕТІ ВСЕНЕТАК

ПРИГОДА СЬОМА І ОСТАННЯ

...І прокинувся.

— Де я? Невже й досі в коробці?— півголосом спитав Гриць.

— Не в коробці, а в ліжку,— сміючись, мовила мама.

— Еге? То я встиг вискочити? А де я зараз? На планеті Земля? У Лоцманці? Чи на Всенетаку?

Мама знов засміялась.

— Авжеж не на Місяці.

— А м-метелик де?— допитувався Гриць.

— Який?

— Ну, той, що хлопчиків сачком ловить. Для колекції.

— Чи ти, бува, не захворів, сину?— мама помацала Гриців лоб.— Всю ніч щось бурмотів та все кудись поривався тікати. І зараз таке щось кажеш... Хіба метелики ловлять дітей?

— Еге, на тій планеті, де я був, ловлять. Там на уроках за пустощі ставлять п'ятірки.

— Ну й вигадник же ти!— похитала мама головою.— Та досить жартувати, пора до школи. Чи, може, ти не хочеш?

— Хочу, дуже хочу, мамо.— Гриць зістрибнув з ліжка, схопив рушник і побіг умиватися.— Мамо, а де Шмигик?

— Хто?

— Ну, Шмигик-Мигик... Хлопчик з ріжками-антенами. Він мене возив на планету Всенетак.

Мати уважно подивилась на сина, а тоді сказала, ледь стримуючи усмішку:

— Ну й наснилося ж тобі за ніч усяких див!..

Гриць швиденько поснідав, зодягнувся, схопив портфель і миттю вибіг на вулицю. Ось вона, рідна Лоцманка. Ось вона, рідна вулиця, що круто спускається до Дніпра. Далеко внизу голубіє Дніпро. Легко стало на душі у Гриця, радісно...

Засвистів, застрибав Гриць, розмахуючи портфелем. Ні, що не кажіть, а на Землі жити найкраще!

Ще ніколи йому так не хотілося в школу, як після подорожі на дивну-предивну планету Всенетак!

Оце і вся чудернацька історія, що трапилася з учнем третього класу Грицем Зіньком.

Було так чи не було? Автор цього достеменно не відає, але Гриць уперто повторює: все, геть усе, що він розповів,— чистісінька правда. Навіть сто та ще й один раз.

А втім, коли комусь із вас, діти, заманеться повніше дізнатися про життя на планеті Всенетак, будь ласка, звертайтесь до Гриця.

Сам же Гриць заявив, що він більше і дня не хоче жити на дивній планеті, де все, геть усе не так, як у нас, а — навпаки!

Малюнок О. МІХНУШОВА

* Закінчення. Початок у №№ 4, 5, 6 1986 року.

Галина МАЛИК

ТРОКУ-ФРОКУ-БРИК

На далекий, невідомий
Острів Троку-Фроку-Брик
Завітав страшенно пишний
Славнозвісний мандрівник.

Тільки він ступив на берег,
Тільки став він на причал,
Роздивився на всі боки
І сердито закричав:

— Що за острів!
Що за назва!
Неподобство —
Фроку-Брик!
Хто це вимовити зможе
І не вивихнуть язик!

Як тут звуться громадяни?
Троку-фроку-брикіяни?

А оці веселі діти —
Троку-фроку-брикіліти?!

А готель цей велетенський —
Троку-фроку-брикієнський?!

Корабель цей звідкіля?
З Троку-Фроку-Брикіля!

Я негайно від'їжджаю!
Тут лишатись не бажаю!

Запишіть:
— Відвідав острів
Бабалькатльпетлькостль-
Чергарінігарчеріні-
Хвирхароліхвирлбрхжаміні-
Брахарама де ля Фрик —
Славнозвісний мандрівник!

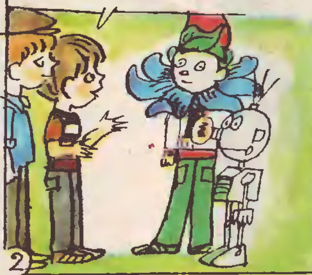
Малюнок А. ФРОЛОВА

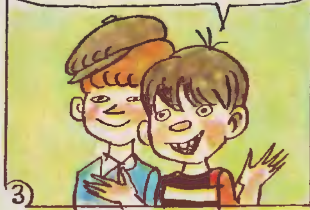
РОБОТ МАЛЮК

Малюнки А. ВАСИЛЕНКА

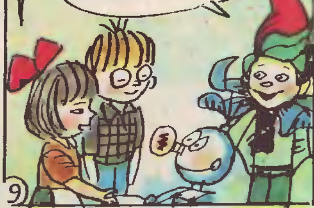

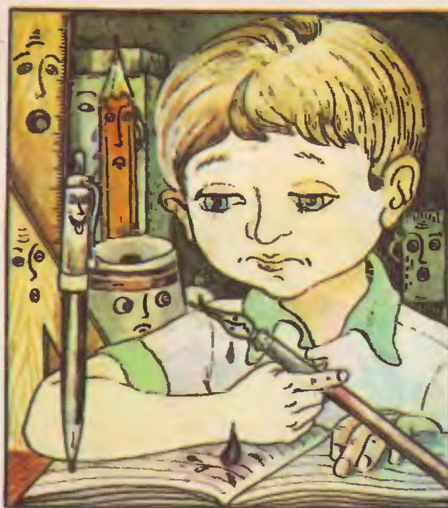

Спасибі тобі, маленький роботе, ти справжній друг.

А з металобрухту на заводі зроблять багато металевих помічників.

З Барвінком

ДО РІКИ ВОГНЯНОЇ І ТИСЯЧОРУКИХ КОВАЛІВ

Старе металеве перо гнулося в незграбній руці. Обурено поскрипувало, шкрябало папір. І, зрештою, не витримало безжального натиску. Зламалося, випустивши наостанок кляксу.

Метушливий хлопчик навіть не здогадувався, що то була сльоза болю і гніву. Байдуже вкинув його у коробочку і взяв до рук кулькову ручку. Вона не вміла красиво й каліграфічно виводити літери чи цифри. І швидко виписувалася. Зате не скрипіла і не ставила клякс.

Перо довго сумувало в пітьмі. Навіть трохи заіржавіло. Та ось Барвінок відкрив коробочку, і перо відразу попросило:

— Не залишай мене тут. Віднеси на якесь шкільне подвір'я до металобрухту. Звідти я потраплю до ріки Вогняної і тисячоруких ковалів. Там зіллюся з металом. З нього, може, зроблять нове перо, і я знову служитиму людям.

— Далека туди дорога,— задумливо мовив Барвінок, згадавши вогняні ріки на металургійних заводах Придніпров'я й Донбасу.— Можеш десь загубитися.

— Можу,— скрушно згодилося перо.

— Сам відвезу тебе на металургійний комбінат,— пообіцяв Барвінок.

І невдовзі вони приїхали у Дніпродзержинськ. На підприємстві Барвінка привітно зустрів Герой Соціалістичної Праці, делегат XXVII з'їзду Компартії України Сергій Федорович Гладкий. Він показав гостям, куди привозять видобуту десь у підземеллях залізну руду. Як змішують її з іншими домішками і спікають все те на аглофабриці у важенні пироги.

— Роздрібнені шматочки такого пирога дуже подобаються моїй домні,— лукаво промовляє Сергій Федорович.

Барвінок розуміє, що мова йде про металургійну піч, де із руди плавиться чавун. Ось вона здійнялася металевим конусом на височінь п'ятнадцятиповерхового будинку. Навкруги гримкотять механізми, діють чутливі прилади. І звично працюють люди.

Від домни покотилася хвиля яскравих спалахів. То горнові випустили чавун. Жовтаво-червонястий, із темними цятками на поверхні потік повільно стікає спеціальними канавами у великі чаші на залізничних платформах.

— Вони повезуть чавун до мартенівських печей,— пояснює Сергій Федорович.— Там його змішають з металобрухтом і зварять сталь. Вона не крихка, як чавун. І з неї можна кувати різні вироби.

«Отож віднесу перо туди»,— згадав свою обіцянку Барвінок і заспішив у сусідній цех. Печі в ньому не круглі, як у доменному, а прямокутні й приземкуваті. Однак і тут спекотно. Недаремно казав Сергій Федорович, що абрикоси біля їхнього заводу щовесни розквітають найперші...

Захотів Барвінок зазирнути в отвір печі. Та Сергій Федорович застеріг:

— Може засліпити, як від погляду неозброєним оком на сонце. Візьми окуляри з кольоровими скельцями.

Крізь них добре видно густу рідину. Булькає вона, наче каша в казані. Жаром пашіє. Не встоїш близько, як ото сталевар, котрий підійшов і сміливо занурив у отвір печі довжелезного прута з чашечкою на кінці. Пробу бере, щоб дізнатися, чи готова сталь потрібної марки. Мабуть, уже готова, бо пролунала команда випускати метал. І він потік із печі палахкотливим струмком. Але для маленького пера то була довгождана ріка.

— Кидай мене швидше,— нагадало про себе.

— А може, з оцієї плавки піде метал, з якого виготовлять щось інше?— засумнівався Барвінок.

— Мені все одно. Головне, що я знову стану корисним металом, служитиму людям.

А вже злетівши в повітря, перо гукнуло:

— До зустрічі в тисячоруких ковалів!

Барвінок знав, що так називають прокатні стани. Це спеціальні машини, які обтискують розігрітий метал могутніми валками — круглими й гладенькими або з нарізаними в них отворами.

— Робітники та інженери вміло настроюють механізми, точно розраховують операції,— пояснює Сергій Федорович.— Завдяки цьому і вдається на стані перетворити шматки металу у вагонні осі, деталі автомашин, наконечники для плугів та багато інших видів продукції. Вона не потребує додаткової обробки на верстатах. А значить, економиться праця і метал. Тому перед металургами поставлено завдання постійно збільшувати випуск готового прокату. І вони сумлінно виконують свій обов'язок.

З Барвінком подорожував
Борис ЧАЙКА

* * *

Діти, а чи знаєте ви, коли святкується День металурга? Чи привітали своїх рідних і знайомих? Які металургійні професії ви знаєте? Напишіть нам.

БАРВІНОК

Малюнки А. ФРОЛОВА

20 к.

Індекс 74022

КОНКУРС ЗНАВЦІВ КАЗКИ

«ЗАГАДКИ ХУДОЖНИКА НЕУВАЖКА»

Любі діти! Нова наша загадка для тих, хто любить і добре знає казки Корнія Івановича Чуковського.

До якої казки намалював художник Неуважко цей малюиок? Яка тут помилка?

У чисті клітинки впишіть пропущені букви і прочитаєте імена головних персоиажів казки.

БАРВІНОК